число- 11.

NOBA ХАТА

М. Б.

1927.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III. **ЛЬВІВ, ПАДОЛИСТ 1927.** **Ч. 11.**

КОНЦЕРТ ОПЕРОВОЇ СПІВАЧКИ п. АНДИ ОСТАПЧУК

Дня 8. жовтня с. р. концертувала в салі Народнього Дому наша оперова співачка п. Анда Остапчук. Концерт був справжнім святом для знавців і любителів вокальної музики й полишив по собі незатерте враження. Від кількох літ не мали ми змоги почути на концертовій екстраді співака з такою високою музичною культурою і вмілістю так орудувати голосом, як саме п. Анда Остапчук. Вона ученица першого професора сольоспіву віденської Музичної Академії Форстена. В р. 1922 кінчить п. Остапчук Музичну Академію, виступає в її пописах і збирає заслужені признання як одна з найліпших абітурієнток Академії. Від 1922 р. виступає з концертами в Австрії і Чехословаччині, а також співає оперові партії в українськім театрі в Ужгороді. В дні 8. жовтня виступила у нас вперше і своїм співом задоволила й захопила і найвибагливішого слухача.

Від концертового співака вимагається не лише доброго голосового матеріялу й уміння орудувати ним, то значить: уміти уживати всіх технічних середників, потрібних до виконання твора, але також зрозуміння даного твору; співак мусить добре вглубитися в ідею твору, відчути його і приноровивши технічні середники голосу передати з відчуттям твір слухачам. Саме п. Анда Остапчук вповні відповідає всім тим вимогам. Знаменита школа, музична культура й інтелігенція, могутній темперамент і незвичайна тонкість у фразуванні, глибоке розуміння та відчуття виконуваних творів, добра дикція й інтерпретація всі ті цінні прикмети ставлять п. Анду Остапчук в ряди наших найліпших співаків.

З естетичним смаком підібрала наша співачка вельми цікаву програму (поминаючи наддатки). Пісні наших компоністів: Людкевича, Барвінського, Степового, Лопатинського і Нестора Нижанковського, мало відомі ширшому загалові нашого громадянства, — доволі тяжкі до виконання, — п. Остапчук в короткому часі знаменито [illegible] і співала з великим артизмом. Співачка зуміла заінтересувати слухачів також чужими й несписаними у нас творами Маркса і Гречанінова, а вже справді з великою насолодою вислухала публика знані оперові арії з „Кавалерії" Масканія, з „Льогенгріна" Вагнера, і з „Тоски" Пучінія; мистецька інтерпретація останньої точки викликала ентузіястичне захоплення слухачів, які бурею оплесків змусили співачку до наддатків.

Побажати-б, щоб п. Остапчук дала почути себе й на нашій провінції, такій жадній справді мистецького відтворення української і чужинецької пісні.

Співучасницею цього вечера була наша відома у Львові піяністка п. Володимира Божейко, що додала і свою лайку до його великого успіху. Публика витала сердечно також нашу піяністку і змусила її теж до наддатку.

Фортепяновий супровід спочивав у руках дра Гінсберга, що вивязався зі свого завдання зразково.

І. Охр.

ПІДГОТОВКА ЖІНОЦТВА ДО ПРАЦІ НА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНОМУ ПОЛІ

Справу дівочих шкіл вже нераз обмірковувано на сторінках „Нової Хати", а також на анкетах і зїздах „Союзу Українок". Та всетаки це питання ще досі практично невирішене і постійно актуальне і тому радо містимо цінну статю гр. Ст. Сірополка. *Редакція.*

Не один раз в нашій пресі піднімалося питання про той напрям, який слід надати нашим дівочим школам, щоб забезпечити жіночій молоді поле праці на користь свого народу. Де-хто радить нашому громадянству приступити до заснования ріжних фахових шкіл — промислових і торговельних — на рахунок скорочення кількости дівочих середніх шкіл і учительських семинарій, инші висловлюють ту думку, що необхідно усунути з програми цих шкіл деякі неактуальні предмети, а натомість завести в них ріжні практичні заняття, які можуть придатися дівчатам в дальшому їхньому житті після закінчення ними школи. І те, і друге рішення цього питання на мій погляд, не можна визнати задовольняючими. Справді, ліквідація, хочаби й часткова, середніх дівочих шкіл є нічо инше, як признання того погляду, що наше жіноцтво може обійтися без загальної середньої освіти. Думаю, що нема потреби наводити тут аргументи для підтримки твердження, що загальна середня освіта в такій же мірі, коли не в більшій, — потрібна дівчатам, як і хлопцям, бо тільки освічена жінка, ставши матірю, зможе прищепити дітям любов і пошану до рідної культури.

Усунення-ж з програми дівочих середніх шкіл і учительських семинарій де-яких предметів може потягнути за собою позбавлення цих шкіл тих прав, якими вони користуються тепер нарівні з аналогічними хлопячими школами.

Цим я не хочу казати, що не слід переводити реформи в програмі дівочих середніх шкіл і учительських семинарій, — навпаки, я думаю, що ця реформа давно вже на часі, — але хочу лише підкреслити, що реформа школи повинна зберегти жіноцтву ті права, які воно здобуло собі до цього часу на освітньому полі.

Отже, рішуче висловлюючись за збереження існуючих дівочих середніх шкіл і учительських семинарій, в той же час визнаю необхідність підшукання того терену, на якому моглиб дівчата після закінчення цих шкіл прикласти свої сили й знання.

Одно з важливих місць на цьому терені, на мою думку, має бути уділено культурно-просвітній праці, бо як раз до неї особливо надається жінка.

Видатні учені психольоґи та соціольоґи стверджують у жінок ті особливости, яких якраз потрібує культурно-просвітня праця: альтруїзм, здібність до педаґогічного призвання, інтуїція та інтензивність почуття.

Завдяки цим особливостям жінка є природна вихователька дитини, а також є природна культурно-просвітня діячка серед дорослого населення.

В практичній своїй роботі на культурно-просвітньому полі жінки виявили такі риси, які являються особливо цінними в цій роботі: уміння поводитися з людьми, точність і справність у виконанні самої роботи.

Більш того, — поруч з сотнями й тисячами скромних жінок, що сумлінно й віддано працюють на культурній ниві серед рідного народу, знаходимо цілий ряд жінок, які прославили своє імя на ріжних ділянках культурно-просвітньої праці. Для прикладу наведу два — три ймення. В бібліотечній справі багато прислужилися Е. Гофманн-Боссе, теперішня директорка Ляйпціґської бібліотечної школи, та Л. Хавкина, теперішня директорка Інституту Бібліотекознавства у Москві; в справі організації шкіл для дорослих є незабутнє імя покійної Х. Д. Алчевської, недільна школа якої у Харкові послужила зразком для инших шкіл на всьому просторі б. Росії.

Здається, нема ні одної галузі позашкільної освіти, на якій не працювала б жінка. Ми бачимо її й в ролі бібліотекарки, й в ролі лекторки в народній авдиторії, й в ролі учительки на курсах і в школі для дорослих, і т. д.

Українська жінка теж потрохи завойовує собі місце на культурній праці серед дорослих, але перед нею відкривається широке поле для приложення своїх сил.

В даній статті я й хотів би зясувати ті вимоги, які ставить культурно-просвітня праця до тих осіб, що бажають присвятити себе цій праці.

Така особа, перш за все, повинна мати загальну освіту бодай в обсягу середньої школи, бо їй (особі) доведеться керувати освітою великої кількости людей, що мають ріжні інтереси й ступінь духового розвитку; по — друге, така особа повинна мати фахове знання, — ясно розуміти завдання, істоту та значіння позашкільної освіти, знати основні методи позашкільної культурно-просвітньої діяльности, уміти звязати в належну систему діяльність ріжних просвітніх установ.

Накінець, культурно-просвітня праця серед дорослих вимагає духової зрілости особи, що хоче присвятити себе цій праці. Культурно-просвітній діяч повинен відчувати індивідуальність кожного читача, слухача й т. д., а це дається не стільки знанням психольоґії, скільки знанням життя. Той, хто не знає життя, не мав до того часу стичности з людьми, не може бути добрим культурно-просвітнім діячем. В цьому відношенні можна погодитися з думкою Е. Гофманн Боссе, що самостійна праця в бібліотеці з найголовнішою частиною цієї праці — видачею книжок дорослим — може бути доручена особі, що має не менш 25 років життя. Щодо фахового знання, то його можна набути двома шляхами: по — перше, шляхом практичної виучки під керуванням досвідченого інструктора, — напр., до бібліотечної справи можна підготовитися шляхом практики в добре поставленій бібліотеці; по — друге, шляхом систематичного студіювання теорії й практики позашкільної освіти в ріжних її галузях на спеціяльних курсах чи в школі позашкільної освіти.

Розуміється, другий шлях має більшу вартість, бо тут кандидат чи кандидатка на культурно-просвітнього діяча набуває не тільки практичні вказівки й навички, але й теоретичні знання, за допомогою яких сама праця набирає ясности і системи.

Тому, що культурно-просвітня праця все більше й більше притягатиме до себе жіночі сили, необхідно тепер-же приступити до організації спеціяльної школи позашкільної освіти, куди можуть вступати особи, що скінчили середню школу чи учительську семинарію.

Дозволю собі тут накреслити загальний плян однорічної школи позашкільної освіти.

Т е о р е т и ч н и й к у р с охоплює такі питання:

І. Позашкільна освіта, її завдання та принципи. Участь в культурно-освітній справі кооперативів, громад, учительства та взагалі інтелігенції. Організація позашкільної освіти як в центрі, так і в краю: „Просвіти" і „Рідні хати". Статистика позашкільної освіти. Підготова культурно-просвітніх діячів.

II. Форми та методи позашкільної освіти: а) Д у х о в е в и х о в а н н я: 1) школи та курси для дорослих, 2) читання та лекції, 3) бібліотеки, 4) книгарні та видавництва, 5) народні університети та вищі селянські школи, 6) музеї. б) Е с т е т и ч н о - м о р а л ь н е в и х о в а н н я: 1) вистави, 2) хори та орхестри, 3) мистецькі виставки, 4) екскурсії. в) С о ц і я л ь н е в и х о в а н н я: 1) клюби молоді та дорослих, 2) віча, 3) народні свята. г) Ф і з и ч н е в и х о в а н н я: 1) організація сокільських і січових товариств, 2) спорт.

П р а к т и ч н а ч а с т и н а к у р с у зводиться до подання лекторами методичних вказівок підчас ведення ними практичного семинаря, до відвідин студентками, під проводом лекторів, ріжних культурно-просвітніх установ, до виготовлення рефератів на теми, звязані з культурно-просвітньою справою, до влашто-

вання силами самих студенток лекцій, хору, вистав і т. д.

Мені здається, що культурно-просвітня праця може захопити кожну інтелігентну людину, бо нема кращої праці від тої, яка дає працьовникові внутрішне задоволення наслідками своєї праці. А тут як раз успіх праці звязується з прилученням до духової культури все ширших верств громадянства, з розкриттям духової природи людини, що так прагне книжки й живого слова.

Отже розвиток культурно-просвітньої праці серед дорослих потягає за собою потребу в учителях, бібліотекарах, лекторах і инших культурно-просвітніх діячах.

Всім відомо присліва: „підчас їди приходить апетит". Це присліва можна пристосувати й до духової страви: здійснення культурно-просвітньої праці веде за собою зріст її і вшир, і вглиб, себ-то не тільки притягаються до духової культури все ширші кола громадянства, але й поглиблюються духові інтереси осіб, яких вже прилучено до духової культури.

Така природа культурно-просвітньої праці. Українська жінка здобула собі почесне місце серед учительства своєю працею в школі. Таке-ж місце мусить належати їй і в культурно-просвітній праці поза школою. Для того є у неї всі дані: крім знання, що можна набути тим чи иншим шляхом, у неї бється гаряче серце, яке рветься послужити рідному народові в тій сфері, яка гарантує йому кращу долю в майбутньому.

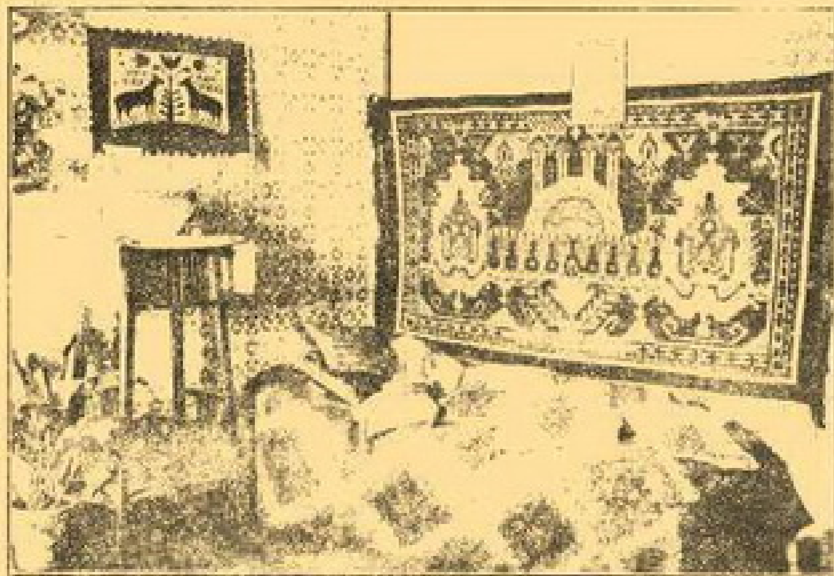
Ст. Сірополко.

ФРАҐМЕНТИ З ВИСТАВКИ „УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА" НА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ ВИСТАВІ В СТРИЮ.

Фрагмент з комнати уладженої в українськім стилю. Оригінальний український килим над отоманою прикритою гуцульським ліжником. На отомані вишивані подушки. На бічній стіні маката-ґобелін, проекту і виконання пп. О. О. Кульчицьких.

П О В О Д У

Ух, які морози взяли, аж камеціє світ. Мама хора, треба скоренько встати тай піти до керниці по воду. Аж лячно робиться Марусі, як згадає на ті ряди людей, що за водою стоять, коновками побренькують та сваряться завзято загрітися хочуть. А дотинки, які доводиться їй збирати! Ні, не сміє про це думати. Вже час. Тихенько, скоро вбирає все, що найтепліше. Старий ватований плащик-це найбільший скарб. Він ще добрі часи памятає. Тут і там заглядає з темного покриття біля вата, ніяк не можна її прикрити. Се одна журба. Залатає Маруся тут, то вона вже там покажеться, зашие там, знова кудись вигляне, ніяк не порадиш. Але цей плащик то чудова річ. Рукави сягають ледви поза лікоть, а сукенки теж не закриває, бо ноги видовжилися чомусь дуже значно, але всеж таки той плащик то щось прекрасного! Ноги за кару дістануть лише панчохи тай подерті мештики. Хотілиби певно камашиків та панучів, як то давно бувало тепер навіть високих черевиків не дістануть. І Маруся готова. Сходить на долину, якраз сторож браму отвирає. Мороз схопив Марусю і вона танцем запрошена морозом, побігла до керниці на одній із площ міста Львова. Вона раділа. Міцно притулила до себе збанок. Так вчасно вийшла з хати перша води набере. Наші облягають Львів. Відтяли воду. Але це нічого. В місті є керниці, люди зі спраги та голоду не погинуть, а що станули через брак води ріжні фабрики та варстати, то дуже добре. Скорше наші місто здобудуть. Марусина головка ріжні гарні мрії снує, мороз усувається з помини до високих летів інтелекту. Нам трохи невигідно, але татові при війську ще гірше, думає Маруся. Мусять видержати, всі мусять закусити губи і видержати! Побідно, прямо зближається Маруся до керниці. Але довкола басену вже повно людей. Цілком несподівано. Крик, нарікання, гамір, лють. Треба ставати до ряду. Годину дві чекати. Це не так тяжко. Підчас чекання є багато роботи. Машерувати в місці ліва права, ліва — права, раз два, раз... Тиснутися, уважати щоби не витиснули з ряду, слухати прозвищ, обид без ліку: „Караїмка" нехай собі мерзне, добре їй так. Не дати їй води, що „прокляті Караїми" відтяли. Розвязалися язики. Хтось сказав несміло, що бідна дитина нічого не винна. Зірвалася ще більша буча. Маруся знає, що це їй сусіди так докучають, бо вона все лише по українськи говорить і ціла вулиця знає, що Марусі родина щирі Українці. Тому докучають, мучать її. Але Маруся не відзивається. Знає своє право. Стоїть в ряді, нікого не рухає, з погордою для лихих людей мовчить. Якіж вони не мудрі-ці люди! Як на неї, Марусю, обидами так на батька, на братів її кулями мечуть. Малаж-би вона цих обих не видержати, коли вони кулі, рани глубокі тай смерть радо зносять! Ні, нічого її не зломить. А хоч як жаль, як тяжко дотинок слухати, ані одна слюза не впаде з Марусиних очей. Не можна піддатися. Стоїть Маруся в ряді, межи коновками, сварнею, межи людьми лихими, межи ворогами. Але то нічого. Вона думками відлітає все кудись у кращі сторони, до своїх, до любих, добрих. Набере води, вже недалеко. Ще троє воду возьме і вже її черга. Чомусь в ноги тепер так горячо, якби біля жару стояла. Все одно. Дістане воду, наші прийдуть до міста, побачить тата, побачить стрільців...

Марусина черга. Нахилилася, підставила збанок чиста, бажана водиця... Хтось закляв, трутив. З посинілих рук випав збанок. З очей нагально поплили слюзи: питання, докір, жаль чому?!

Нема води. Збився збанок.

Львів, 11. X. 1927 *O Ver.*

GEORGE ELIOT*

ТОМКО ЇДЕ!

Було це для Меджі важким розчаруванням, що їй не було дозволено їхати з батьком в бідці, коли він вибирався в дорогу, щоб привести Томка до дому з академії: ранок був надто вогкий для малої дівчинки, ще й до того в її найкращому капелюшкові — так порішила пані Талівер. Меджі заняла зовсім рішучо противне становище, а безпосереднім наслідком тої різниці в поглядах було те, що саме серед того, як мати щіткувала її непокірну, чорну чуприну, Меджі раптом вихопилась їй із рук та замочила голову в мидниці з водою, що стояла поблизу — з мстивою постановою, що того дня вже не дасть їй нагоди завивати кучері.

„Меджі, Меджі!" — скрикнула пані Талівер, сидячи важко та безпомічно з щітками в поділку, „Що з тебе вийде, коли ти така нечемна? Я розкажу це тітці Ґлеґ і тітці Пулет, коли вони прийдуть до нас на другу неділю і вони вже ніколи тебе не любитимуть. Боже мій, Боже! Глянь на твій чистий хвартушок, який він мокрий з гори до долу. Люди подумають, що це божа кара на мене, що в мене така дитина; вони подумають, що я щось злого вчинила".

Та заки покінчила ті дорікання, Меджі вже нічого не чула: вона бігцем пустилася до просторого піддаша, що тяглося здовж старого високого даху, стрясаючи на бігу воду зі своїх чорних кучерів, наче собака, що втекла з купелі. Те піддаша було улюбленим Меджіним захистом у вогкі дні, коли повітря не було надто холодне; тут вона збувала всі свої погані настрої, голосно розмовляла з червоточними долівками й полицями та з темними, павутинням вкритими кроквами; тут переховувала свого боввана, що на нім мстилася за всі свої невдачі. Був це тулуб великої деревляної кукли, що колись витріщала свої великі, круглі баньки поверх червоних як кров щок: та тепер вона вже була зовсім споганена довгим рядом мук, що їх витерпіла за свою паню. Три цвяхи вбиті в голову нагадували стількиж переломів за девять літ Меджіної земної боротьби; ту розкішну пімсту нарани їй вид образка у старій біблії, де *Яель вбиває Сисеру* *). Останнього цвяха вона вбила в голову сильніш як звичайно, бо тим разом бовван зображав тітку Ґлеґ. Та зараз потім подумала Меджі, що коли вона вбє в голову багато цвяхів, то вже не зможе собі так добре уявити, що тітку це болітиме, коли вона стане товкти нею об стіну, ані не зможе потішити її та вдавати, що дає їй оклади, коли проминуть її лютощі; бо й тітку Ґлеґ

ФРАҐМЕНТИ З ВИСТАВКИ „УКРАЇН
НА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ

Виставка журналу „Нова Хата" і ручних робіт на продаж.

можнаб пожаліти, колиб її надто болячe побито і вона сталаб зовсім покірна та прохалаб у своєї братаниці вибачення. І від того часу Меджі вже більш не вбивала цвяхів у голову й заспокоювала себе тим, що навперемінку терла та товкла деревляною головою об рапаві цегли великих коминів, що двома чотирогранними стовпами підпирали дах. Так і того дня, вилізши на піддаша, вона робила те саме, весь час ридаючи з завзяттям, *що виключало всякий* інший рід свідомости — навіть спомин про журбу, що викликала ті ридання. Коли вкінці ті ридання стали спокійніші, а удари менш завзяті, сонішний промінь, що несподівано крізь решітку осяяв червоточі полиці, привів її до того, що вона кинула геть свойого боввана та вибігла до вікна. Справді сонце продиралося крізь хмари; гомін млина видавався їй знову радісним; стодола була настіж відчинена; а там Яп, смішна собачка, біла з чорними цятками, з одним вухом закоченим взад, бігала довкола та нюхала неневно, начеб шукала собі друга. Тому вже годі було опертися. Меджі відкинула взад чуприну, побігла сходами вниз, вхопила свій капелюшок, не вкладаючи його на голову, заглянула в двері, а опісля стрілою помчалася сінями, щоб не зустрітися з матірю. Опинившися на подвірю, вона обкрутилася вколо мов чарівниця, присвіпуючи притім: „Яп, Яп, Томко приїздить до дому!", а Яп і собі танцював та гавкав довкруги, начеб хотів сказати, що коли тільки треба кому галасу, то така собачка як він добра до того.

„Гей, гей, панунцю! Закрутиться вам голова, спіткнетеся та впадете в болото" — сказав Лука, старший мельник, рослий, широкоплечий чоловік біля сорока, чорноокий, чорноволосий, увесь припорошений мукою наче вушка до борщу.

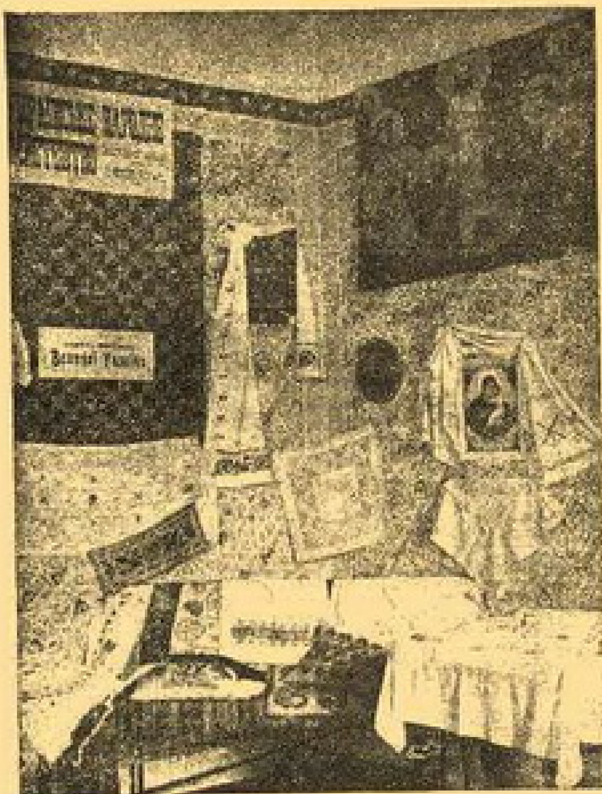
Меджі зупинилася у своєму танку та легко колихаючись сказала: „Ох ні, Луко, від цього мені не закрутиться голова. Чи не моглаб я піти до млина з вами?"

Меджі любила вештатися у великих просторах

* *George Eliot* (родинне прізвище Mary Ann Evans), англійська письменниця, жила між 1819—1880 р. Була дружиною відомого популяризатора позитивістичної фільософії, Henry Lewes'. Вона здобула собі визначне місце в історії англійської літератури своїми числениими повістями, що принесли багато дечого нового та цікавого. В році 1857, 20 літ по Діккенсових „Pickwick Papers" почала, вже в немолодих літах писати свою найкращу повість „Adam Bede", а 1859—60 рр. викінчила повість „The Mill on the Floss" „Млин над рікою" З неї подаємо IV. главу. В її повістях проявляється вперве виразно світогляд спертий на тодішні фільософічні системи, чого не бачимо ще так ярко нпр. у творах Діккенса. Не менш цікаві є твори її тим, що в них вона стало держиться науково-природничого методу, розсліджує причини і наслідки явищ, переносячи цю природничу причиновість на психічне життя одиниці. Те життя розглядає вона дуже докладно, вникаючи у найдрібніші детайлі; тому й зовуть її першою представницею психольоґічного роману. Той метод писання розвинали пізніше G. Meredith, Th. Hardy і инші. „Млин над рікою" — це зворушлива історія психічного розвитку головної дієвої особи Меджі, від її дитячих літ, прожитих у батьковому млині, аж до її траґічного упадку, спричиненого конфліктом між індивідуальними прямуваннями і обовязками супроти ближніх. Той самий етичний підклад бачимо і в усіх инших її повістях. Меджі це новий тип жінки, живої, цікавої, що рветься до краси і вищих форм життя, до активної в ньому участи, та не вміє видержати в тім до кінця. Подібні типи жінок, що так само жагуче шукають повного розвитку всіх своїх духових сил і так само заломлюються серед шляху життя у боротьбі з буденною дійсністю, зображає в нас Ольга Кобилянська.

*) Сисера, поганський вожд котрого Яель пробила ножем.

СЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА"
ВИСТАВІ В СТРИЮ

Виставка гафтів та мережок з Великої України.

млина, та часто виходила з нього з чорним волосям припорошеним ніжною біллю; від того її очі горіли ще яркішим вогнем. Безупинний гомін, невгавний рух могутніх млинських каменів, що наповняв її дивним, розкішним острахом наче в обличчі непереможної сили — мука, що сипалась і сипалась без упину — мілкий, білий пил, що вигладжував усі поверхні, так що й сіти павутиння подобали на русалчині мережева — непорочний, солодкий запах муки — все те доводило Меджі до думки, що ґилин це маленький світ, що стоїть окроме від її околишнього, буденного життя. Особливо павуки були предметом її міркувань. Вона була цікава, чи в них є яка рідня там поза млинєм, бо в такому випадку вийшлиб немалі труднощі в їх родинних відносинах. Товстий, мукою обліплений павук, що привик брати собі мух зовсім присипаних мукою, хиба трохи ніяково почувавсяб при столі своячки, де мух подають у природному виді, а паніматок — павучих мусілиби немило вражати їх взаємний вигляд.

Та в цілому млині вона найбільш любила найвищий його поверх — скриню на збіжжя; тут були цілі скирти зерна, на яких вона могла собі сидіти й без упину зїжджати в діл. Так вона звичайно забавлялася, балакаючи з Лукою, а любила дуже з ним заводити балачку, бо бажала, щоб *і* він, так як її батько вважав її за розумну дівчину.

Може й тепер вона відчувала потребу направити своє становище у нього, бо зїжджаючи зі скирти зерна, біля котрого порався Лука, вона заговорила таким пронизливим голосом, якого вимагало млинське оточення:

„Думаю, що ви ніколи не читаєте иншої книжки крім біблії — чи так Луко?"

„Авжеж, паннунцю — та й з цеї небагато", признався Лука зовсім щиро. „Не дуже то вже з мене славний читач...".

„Ну, а колиб я так позичила вам, Луко, яку з моїх книжок? Що правда, в мене не має д у ж е гарних книжок, якіб вам було легко читати. Та є між ними Паґова „Подорож по Европі" — з неї моглиб ви дізнатися чимало про всяких людей на світі, а хочби ви й не зрозуміли прочитаного, то образки допомоглиб вам у цім — вони показують вигляд та звичаї людей і як вони живуть. Там, бачите, є Голяндці, дуже товсті, з цигарками у зубах — а один з них сидить на бочілці".

„Ні, паннунцю, не дуже то добре я думаю про тих Голяндців. Не мавби я великого пожитку з того, колиб і дізнався чого про них".

„А все таки вониж наші ближні, Луко — а про ближніх наших таки годилосяб нам дещо знати".

„Не дуже то вони такі й ближні, паннунцю, здається мені. Я тільки те знаю: мій старий господар, а це був чоловік у світі бувалий, мав звичку говорити: „Колиб я", каже, „посіяв свою пшеницю не луживши, я бувби Голяндцем"; а цеж значило стільки, як колиб він сказав, що Голяндець це дурак, або щось подібне. — Ні, ні, я не думаю забивати собі баки Голяндцями. На світі й так дурнів та драбуг чимало — не треба аж шукати за ними по книжках".

„Це правда" — сказала Меджі, трохи збентежена несподіваними рішучими поглядами Луки на Голяндців, — „так може ви воліліб „Живу Природу" — це вже, бачите, не Голяндці, а слони, кангури, і африканська кицька і окунь і птах, що сидить на свойому хвості — я забула, як його звуть. Є, бачите, країни, що в них повно цих сотворінь, замісць коней та коров. Чи не хотіліб ви знати дещо про них, Луко?"

„Ні, паннунцю, я маю знати рахунок муці та збіжжу — навіщо мені знати стільки всяких річей крім мойого діла. Цеж доводить людей до шибениці, коли вони знають усе инше, тільки не те, що їм треба знати задля хліба. А вже найбільше брехні, бачиться мені, є в тім, що по книжках друкують; ці друковані листки, це наче ті люде, що викрикують по вулицях".

„Ей, та бо ви, Луко, зовсім подібні до мойого брата Томка", — сказала Меджі, бажаючи звернути ґутірку на щось приємніше. „І Томко не любить читати. Я так люблю Томка, Луко — більш ніж когонебудь иншого на світі. Як він виросте, я буду вести йому господарство і ми завжди житимемо вкупі. Я могтиму сказати йому все те, чого він не знає. Та я думаю, що Томко мудрий хлопець, хоч він і не любить книжок; він уміє робити ґарні мотузки на батоги та огорожі на крілики".

„Егеж" — сказав Лука — „та не дуже то він мабуть буде врадуваний, бо всі крілики поздихали".

„Поздихали" — скрикнула Меджі зіскочивши на рівні ноги зі свою рухомого сидження на зерні. „Ох Боже мій, Луко! Що! І той клаповухий і та цятката кріличка, що на неї Томко витратив усі гроші?"

„Такіж неживі як онті кроти", сказав Лука, беручи своє порівняння зі справжніх трупиків, що висіли на стіні стодоли.

„Ох мені лихо, Луко", сказала жалісно Меджі і рясні сльози покотились у неї по щоках. „Томко казав мені піклуватися коло них, а я забула. Щож мені робить?"

„Бачите паннунцю, вони були аж там у тій шопі, так якеж кому було діло доглядати їх? Я думаю, що мабуть панич Томко казав нашому Герієві годувати їх — та на Герія нема що рахувати: це ледаче сотворіння, коли йде про обіцянки. У нього стільки думки, що про своє черево, колькиб його скололи."

„Ох, Луко, Томко так наказував мені, щоб я памятала за крілеків кожної днини, та скажіть, що я винувата, коли вони і на думку мені не спали? Ох, він буде такий злий на мене, я певна в цім, і так сумуватиме за своїми кріликами, як і я сумую. Ох, щож мені робити?"

„Не журіться, паннунцю", сказав Лука, розважаючи її — „це погані створіння ті клаповухі крі-

лики, вони й так моглиб були виздихати, хочби їх і годував був: сотворіння, що противні природі, ніколи не ведуться. То вже сам Бог Всемогучий їх не любить. Він створив у кріликів вуха на те, щоб вони сторчали в гору, а це нищо инше, як робити йому на перекір, коли вони звисають у діл, як у собак. Панич Томко тепер знатиме, що такого дрантя вдруге не треба купувати. Не журіться, паннунцю. Можеб ви зайшли до мене в хату та заглянули до мосі старої. Я саме йду туди."

„Це запрошення дало Меджі змогу приємного забуття у її горю: її сльози все більш рідшали, коли вона дріботіла біля Луки до його веселої хатини, що стояла уквітчана яблунями та грушами над самим берегом річки Ріпль.

Перекл. Р. П.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

В неділю дня 28. жовтня між 12. а 14. годиною в полудне відбулася заходами філії „Просвіти" на місто Львів у великій салі Народного Дому Святочна Академія з нагоди Свята Української Книжки. На Академію явилося так багато осіб, що хоч саля була виповнена по береги, велика кількість громадян мусіла вернутися домів, бо саля не могла вже вмістити більше учасників.

Академію відкрив голова львівської філії „Просвіти" проф. Я. Білецький рефератом про ролю української книжки в історії українського народу. Референт звернув увагу на історію розвою української книжки та на теперішний стан української книжкої продукції, яка з кожним днем зростає. Українська книжка опановує щораз то ширші круги українських народних мас та стає могутнім чинником і культурного піднесення і визволення українського народу. З черги Голова Товариства „Просвіта" Михайло Галущинський виголосив реферат про значіння книжки для освіти і самоосвіти.

Хоральну частину Академії виповнили виступи хору „Сурма" під дириґентурою д-ра Нёділки.

Заходом тоїж львівської філії Т-ва „Просвіта" відбувалася у Львові в днях від 23. до 28. жовтня виставка української книжки. Виставка була приміщена в трьох просторих комнатах Народного Дому і мала за завдання показати лише популярну українську книжку, та українську пресу і книжку поза межами Західної України в 1927 році. Виставка робила просто величаве вражіння. Отвирав виставку відділ українських видань про книгознавство, себто науки про книжку взагалі (про продукцію книжки, поширення книжки і вживання книжки бібліотекарство). Хоч зібрано на виставці лише невелику частину українських видань по тому предмету, то всетаки навіть то, що виставлено представляється дуже поважно. Головно заходами київського Наукового Інституту Книгознавства видано з обсягу книгознавства вже богато поважних студій.

Бібліотека Т-ва „Просвіта" виставляла всю книжну продукцію Головного Товариства „Просвіта" у Львові та всіх „Просвіт" на українських землях і на еміграції. Цей відділ нараховув понад 1000 експонатів.

Окремо виставлено було всі драматичні та музичні видавництва. Відділ драматичних видавництв прикрашено оригінальними моделями театральних декорацій проектів артиста-маляря Петра Холодного та П. Мурського.

Книгарня Н. Т. ім. Шевченка крім своїх видань виставила великий вибір видань з Радянської України. Цей вибір, це лише невелика частина книжної продукції Великої України, але і він доказує, що продукція української книжки йде великими кроками вперед.

Т-во „Сільський Господар" виставляло українську господарську літературу. Тут звертають на себе увагу передовсім видання Української Господарської Академії в Подєбрадах.

Видавництво „Червона Калина" виставило всі свої видання, з яких виріжняються видання про нашу славну недавну минувшину, спомини про визвольну війну та найновіші повісти „В огні" і „Сотниківна".

Видавництво „Світ Дитини" виставляло свої видання для дітий і молоди. Ці видання гарно ілюстровані звертають загальну увагу.

Популярну політичну літературу виставляла Видавнича Спілка „Громада".

Ревізійний Союз Українських Кооператив виставляв крім своїх видань також графікони, які ілюструють розвій західно-української кооперації.

Між альбомами виставленими Ревізійним Союзом Українських Кооператив є також альбом „Союзу Українок", а також графікон який ілюструє розвій та працю жіночих товариств і кооператив.

Пластовий Улад виставив також всі свої видання та знимки. Кіоск Пластового Уладу прикрашений оригінальними килимами з Пластової Килимарні в Косові.

Окремий кіоск урядило Товариство „Сокіл-Батько", в якому виставлено всі видання того товариства. Кіоск прикрашений прапором товариства, портретами голов і плякатами зі здвигів.

Замикав виставку кіоск Видавництва „Рідна Школа", в якому зібрано кількасот книжок головно шкільних та для молоді, а також журнал „Рідна Школа", якого появилося вже третє число.

Хоч виставку уряджено при малих засобах львівської філії „Просвіти" і приготовлювано дуже коротко, то всетаки представлялася вона дуже добре. Загалом виставлено біля 10 тисяч книжок і часописів. Зате зовсім погано представлялася справа зі відвідуванням вистави. В день відкриття виставки відвідало її несповна півторасотки осіб. В инші дні число відвідуючих було ще менше. У Львові, в столиці краю, при тій великій кількости української інтелігенції той цілковитий брак інтересу до книжки, це явище дійсно застрашаюче.

НОВІ КНИЖКИ

Богдан Лепкий **Сотниківна,** історична повість Видавництво „Червона Калина".

Календар-Альманах **„Червоної Калини"** на 1928 рік.

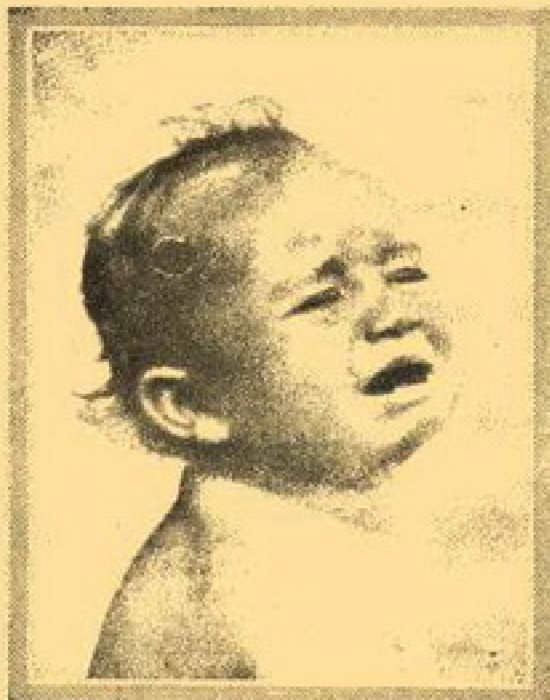
Ювилейний Календар **„Просвіти"** на 1928 р.

НАЙГОЛОВНІШІ ДИТЯЧІ НОРОВИ

Часто доводиться почути нарікання родичів або вихователів на ріжні дитячі норови. Одні нарікають на химерну вдачу дітей, другі вічно дрожать о їхнє життя і здоровля. Багато клопоту завдають тоті малі сотворіння своїм найближчим, а хоч діточих норовів дуже багато і не на всі можна тут звернути увагу, то все таки найчастіше виступають у дітей ось які погані звички:

Дитина не хоче їсти.

Тут треба передовсім порадитись лікаря, чи дитина не є хвора. Якщо дитина здорова, треба призадуматись основно над тим, що саме хоче дитина осягнути через свою впертість. В більшости випадків

Діточий смуток і радість.

легко можна ствердити, що дитина бажає собі, щоби цілий світ крутився біля її особи, або вона хотілаб попеститись з родичами. Зажурені родичі дають дитині в такому разі якусь її улюблену страву і це на хвилю помагає, але загалом ще погіршує справу; бо дитина стане відкидати всякі страви так довго, докі не осягне своєї забаганки. Тому не припрошуйте дитини довго до їди. Як не схоче їсти, заберіть з перед неї. В полудне, вечером і на другий день. Не бійтеся о її здоровля, бо вкінці природа впімнеться о своє право, а порожний шлунок це найкращий вихователь. Здорова дитина може переголодувати і 48 годин без витрати сили і нараження здоровля.

Дитина хоче бавитись ножем і ножичками.

Можете з того лиш радіти. Дайте спокійно ці острі знаряддя дитині в руки! Ви недоцінюєте діточого розуму, якщо думаєте, що діти не є самі на стільки осторожні, щоби не поранитись. Не відбирайте їм нахилу до заняття і майстрування, бо це признаки їхнього здорового духового розвитку. Через заборону самі привчуєте дитину до скритости при своїх заняттях, а це відбивається шкідливо на дитячих нервах. Не лякайтеся того, що дитина може з тими „небезпечними“ річами бігати, впасти і тяжко покалічитись. Цей страх загально поширений, але з практичного досвіду він безосновний.

Дитина не хоче купатись.

Не забувайте при тім, що дуже часто не так сама купіль, як радше всі заходи коло неї можуть впливати дійсно неприємно. Передовсім треба зимою добре опалити місце, де купаємо дитину. Якщо дитина не зносить холодної води, долийте цілком спокійно теплої, бо є річчю недоцільною, з дітьми пробувати методів загартовування. Дитяча ванна повинна бути доволі велика, щоби дитина могла свобідно порушатись. Дуже часто забороняють нервові мами дитині при купелі „танцювати“. Чому? Позвольте їм при купелі танцювати і співати, співайте разом з ними, позвольте їм хлюпатись, а тоді зненавиджена купіль буде для них приємністю, за котрою будуть тужити.

Дитина є нечемна для гостей.

Дуже часто не помагає тут жадна просьба. Дитина не хоче гостей поздоровити, поводиться з ними неприлично, а в гіршому разі навіть кидається бити всіх чужих, хто лиш увійде до хати. Тут знова передовсім треба застановитись над одним: що дитина хоче осягнути таким поганим поведенням? І тут майже все приходиться відмітити як причину заздрість. Дитина хоче, щоби тільки для неї оказувати любов і приязне відношення, вона не хоче резиґнувати ані з крихітки своїх прав. Тому в таких випадках треба її лагідно повчити. Дітям треба пояснити, що на світі не тільки вони одні, що ще і на дещо иншого треба звертати увагу. Але передовсім мусимо знати, що практикована майже все в таких випадках метода — уважати дитину за головну вісь цілого домашнього руху, є цілком хибною.

Дитина не хоче йти спати.

Тут знова треба провірити мотиви й цілі цеї нечемности“ Звичайно причиною буває страх: дитина боїться лишатись сама в кімнаті; але від того треба старатись дитину відучити. Всякі застрашуючі оповідання чи казки впливають некорисно на душевний стан дитини і тому треба вистерігатись переладовувати ними дитячу уяву. Особливо треба перестати страшити діти ріжними бабами Ягами, відьмами, чортами і т. д. Дуже неприємно може дитину вражати також часом задовга церемонія перед спанням. Дитина переходить з рук до рук, мусить поцілувати кожного на „добраніч“! — а все те, самозрозуміло, може дитині спркритись. Чи справді ми, дорослі, затратили всяке вирозуміння, що і любов може когось мучити, якщо її оказуємо в неперебірчивий спосіб? І так стараються діти цю неприємність

відсунути як мож на пізніше. Найкраще приготовить дитину до спання фізична втома, що легко мож осягнути через відповідне дитяче заняття, руханку або діточі забави.

Назагал треба зазначити, що дитині не треба нічого ані дозволяти ані забороняти без відповідного пояснення. Не можна забувати, що і дитина має волю, якої не треба ломати, тільки спрямовувати на инший шлях. Також треба вміти осудити, коли під жадною умовою не можна дитині уступити. До цього надаються дві засади: Витревайте при своїй забороні, якщо дитина жадає чогось нерозумного, або як вона домагається чогось, хочби й розумного, але в нечемний спосіб. На приклад: дитина хоче устроїти собі з батькового капелюха човник в своїй купелевій ванночці і пустити його на воду. Не потурайте дитині, хочби ви й добре знали, що капелюх і так небавом буде цілком не до вжитку. Бо діти не зможуть на будуче зрозуміти, чому иншим разом їм забороняють забави з новим капелюхом, а нема нічого більше небезпечного для успіху у вихованні, як вироблене у дитини почуття, що з нею поступають насильно. Візьмім другий приклад: дитині подали кашку, а вона домагається ще ложки, яку їй забули подати при накриванні стола. Цілком розумне бажання! Якщо одначе тон її домагання є невідповідний, старайтеся поучити про це дитину і так довго не уступайте, аж дитина попросить чемно. Не уступіть, хочби вам прийшлось віднести кашку назад до кухні, а дитина мала через те голодувати. Одначе в усіх випадках — це треба особливо підчеркнути — говоріть багато з дітьми і старайтеся пояснити кожне їхне нерозумне бажання, якого мусите їм відмовити, або невідповідний спосіб, в який вони хотілиб осягнути свою ціль. Остро треба поступати з дитиною щойно в тому випадку, коли вже ані пояснення ані доброта нічого не помагають.

(З німецького).

Ріжні вісти

Охорона молоді та житлове питання за кордоном. В Швайцарії, особливо в Цюрихському кантоні поліпшення житлових умов для дітей та молоді набирає актуального значіння по містах.

Родини, що не мають дітей, не можуть, наприклад мати приміщення в місцевости, де є сад; заборонені спільні приміщення для кількох родин, спільне користування ваннами, клозетами, то-що.

Визнаним типом будування приміщень — є англійський на 1 — 2 — 3 родини, з садом, майданом для дітей, на краю міста.

Оселятись в таких приміщеннях можуть родини, що мають не менше чотирьох дітей.

При будуванні таких домів житлова площа значно збільшується у порівнанні з нормами для дорослих, щоб діти в дощеву, або зимову пору могли мати досить повітря та простору для потрібних їм занять.

Краща в цьому розумінні система будинків (селищ) для одної родини. За цим планом, на другому поверсі повинні бути відпочивальні, а на першому кухня, їдальня і инші кімнати, бо це дає змогу матері-господині стежити, що діти роблять і де вони. Сад та майданчики так повинні розташовуватись, щоби мати через вікно могла бачити дітей і стежити за ними, не відриваючись від своєї роботи.

На будування таких будинків Кантон дає позички, частину з яких одержують без повороту, а решта виплачуватиметься в такий спосіб, щоби не порушувати бюджету родини. Особливо великі пільги дають багатосемейним робітникам.

Кантон Цюриха для цієї мети видав 19.320.000 франків, на які збудувано 3.350 приміщень, між ними 1.291 на чотири кімнати, 1.350 на три, решта — більших розмірів. Одну четверту позички видавали безповоротно.

За такою системою платня за приміщення — становила приміром від 1.800 франків до 1.300 фр. на рік і має тенденцію понижуватись. По таких селищах організують кооператив, бібліотеку, дитячий сад.

Будівельні кооперативи також почались організуватись внаслідок популярности цієї ідеї.

Жінка капітаном корабля. Молода дівчина, 19-літня Ґудрун Траґштад з Ослью, здала іспит з морської пароплавби. Тим набула вона право на уряд капітана прибережної морської плавби. Моряцьку кров одідичив цей молодий жіночий капітан по свойому батькові, який теж є капітаном. Вона товаришила батькові в його морській їзді вже від 14-ого року життя.

Участь жінок в літературному і журналістичному рухові в СССР. — В Союзі Радянських Републик проявляють жінки велику активність на полі літератури і журналістики. Виходить там 16 журналів редаґованих жінками, а в році 1926 сповняло обовязки денникарських справодавців 2.600 жінок.

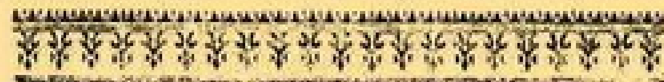
Новий стиль візитових суконь

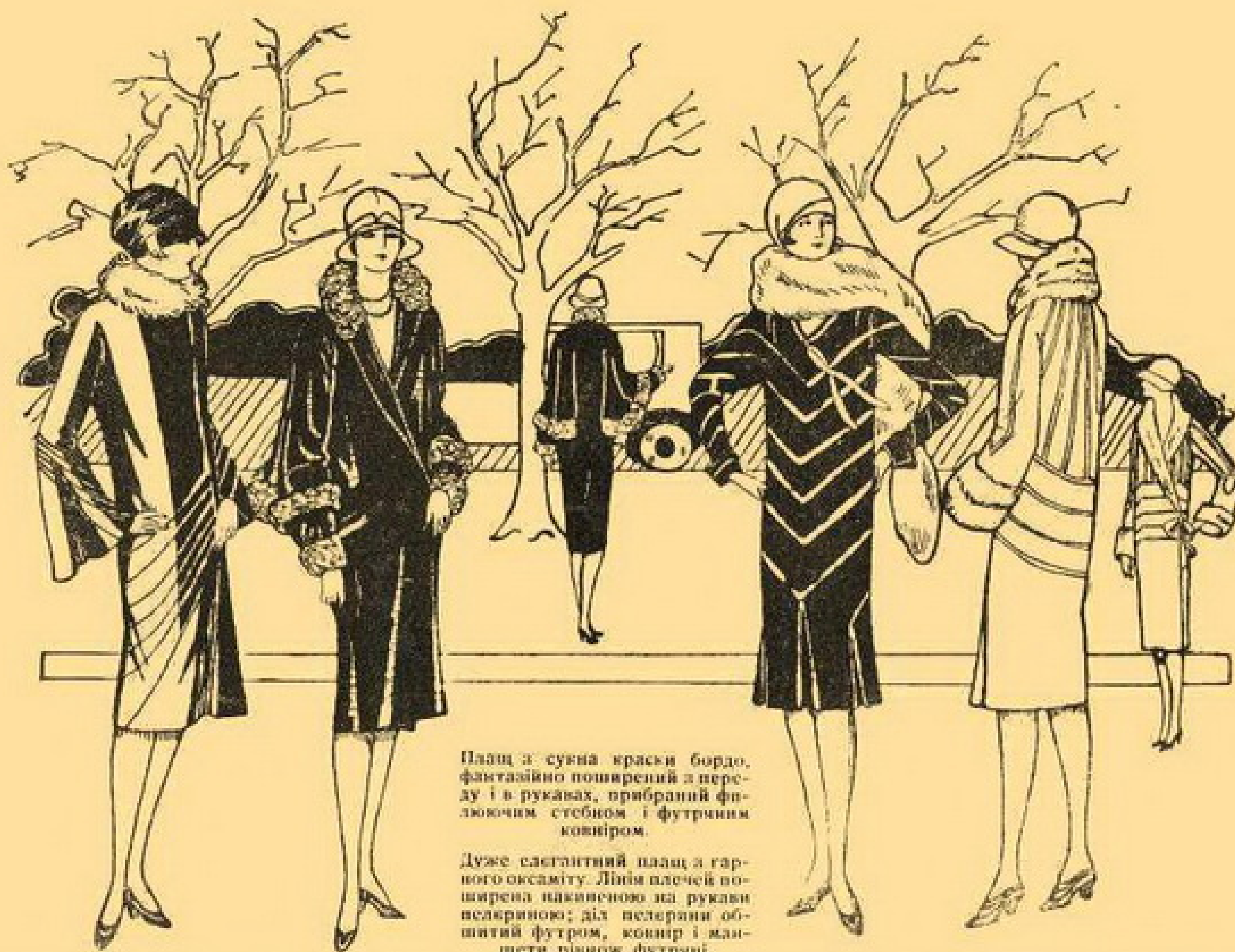
В кожному сезоні є фаворитовані певні одяги. Це зазначується від кількох років щораз більше. І тепер фаворитами є сукні, богато суконь, хоч і плащі є дуже модні. Комлети, які в минулому році були просто диктаторським приписом, — тепер відсунені вже трохи на бік, бо від одностайного матеріялу, краски й підшевки стало вже трохи скучно. Зате модні тепер темні сукні, бо до них треба лише чорного плаща.

Немов чорна нитка тягнуться через сьогорічну моду цілі серії чорних візитових суконь, так начеб пані вибрали їх цілу масу. Кожна з них инша. І в тому саме новість і інтересність теперішньої моди. Не уніформи, але ріжнородність ідеї, зміни в примінюванні матеріялів. Це неначе визволення від одностайних спідниць в фалди з обовязковим *jumper*-ом. Яка інтересна поява цих елеґантних струнких, темних суконь. Тут свобідна жакетова форма, там підняття на клубі, то знову мале удраповання при викрою біля шиї. Все так невимушено придержане гарною декоративною шпилькою, шпанґою, спряжкою.

З темними сукнями прийшла мода на біжутерію в чисто декоративному розумінні, бо біжутерія є оживлюючим елементом темної сукні.

Ясні візитові сукні є рідкістю. Принайменше спідниця є темна і це належить до найкращих помислів моди знайти добрий перехід між ясною блюзкою, а темною спідничкою, та піти тим на руку паням, яким не до лиця мертва чорна краска. Тому стрічається тепер богато гарних комбінацій чорного з білим, а ще більше тонів бронзових. Особливо червонаво-каштанова краска виглядає дуже інтересно з яснішою жовтою. Чорне в зіставленні з білим робить трохи за остре враження. Чисто біла краска майже завсігди не до лиця, тому мусить це бути краска слонової кости, яка дається тінювати у всі жовті і рожеві тони. Жовтим нюансам пророкують великі успіхи. Тому дуже модним є золото в шовку і брокаті, а також перетикане в тонких вовняних матеріялах.

Плащ з сукна краски бордо, фантазійно поширений з переду і в рукавах, прибраний филюючим стебном і футряним ковніром.

Дуже елеґантний плащ з гарного оксаміту. Лінія плечей поширена накиненою на рукави пелериною; діл пелерини обшитий футром, ковнір і маншети рівнож футряні.

Дуже оригінальна сукня з темно-синьої вовни, прибрана скісно **нашитими** плісами, **з жовто-рожевої Crepe de Chine,** долиною **впущені фалди.**

Плащ з попелятого суконця, оригінальни орнаментаційно нашитими плісами. Ковнір з попелястого футра. Дуже елеґантний і модний.

ХАРАКТЕРИСТИЧНІ ЦІХИ МОДИ НА РІК 1927/8

Плащі з широко** заложеними бокоми, **один на другий, обрамовані футром. Високі ковніри й великі маншети.** Прибрання плащів лише правдивими **футрами, — переважно лисами.

*

На практичний одяг:

Англійські плащі, в взористих** вовняних матеріялів. Jamper'ові **сукні з матеріялу Kasha, перетиканого золотими** нитками. Також прозорі трикотові **матерії і Jersey.

*

*Візитові сукні темні. Найбільш уживаний **матеріял Crêpe Satin. Сукні драповані,** з повною фантазії **нерівномірністю. Волянти свобідно звисаючі части, вставлювані по одним** боці дзвони прибирають спідниці.*

*

***Нове прибрання суконь** шліфованими **кристалами,** які гармонізують краскою з сукнею.*

*

Вечірні сукні з заду продовжені, з припинаними** шлепами. Багаті вишивки **й гафти, блискучі шовкові оксаміти.

*

***Краски: На практичний одяг** beige і бронзовані відтіни, на **візитовий чорні і ґранатові; на вечірний білі, чорні й** бордові.*

До кожного моделю готовий крій.

ч. 785. Спортовий плащ в ралгиновій формі з грубого англійского матеріялу прибраний футряним ковніром.

ч. 786. Скромний плащ з вовняної матерії з нашитими кишенями і футряним ковніром. Зі заду стягнений від боків драгоном.

ч. 787. Дуже гарний плащ з гранатової цибеліни, прибраний плісами з яснішої цибеліни і попелястим футром.

ч. 788. Плащ з kasha, краски beige прибраний ковніром з Biberette. З переду викінчений паском.

ч. 789. Плащ з вишневого сукна прибраний плісою з матерії в крати і футряним ковніром. (Модель цей надається до перероблення старого не модного вже плаща).

ч. 790. Скромний костюм з вовняної матерії. Нашиті пліси на жакеті і впущені фалди на спідничці творять смуклу лінію. Ковнір і маншети з футра.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 791. **Сукня з шкоцької kasha, краски срібλистої з вишненою, прибрана вишневими λямівками.**

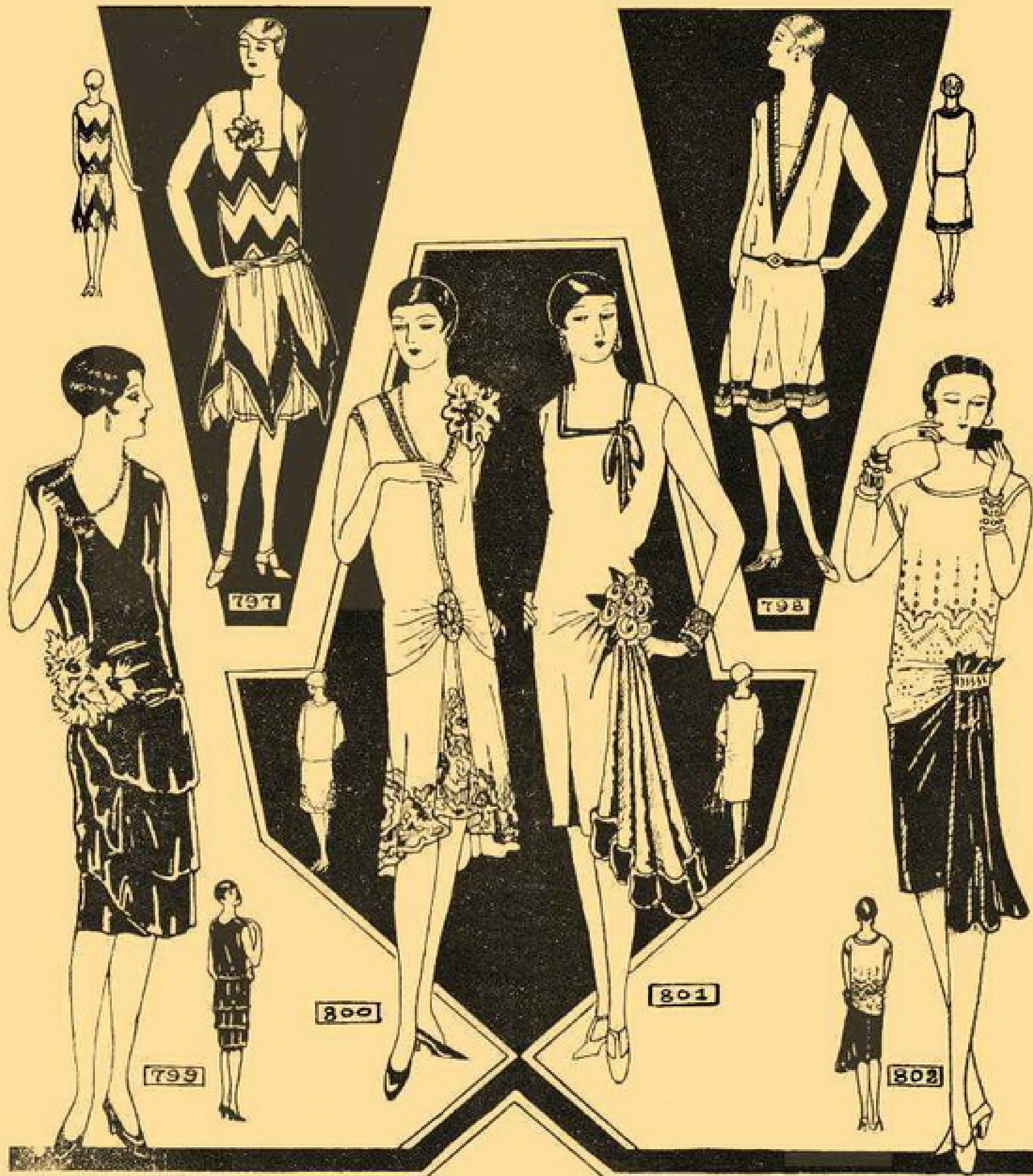
ч. 792. Сукня з бронзового оксаміту лямована яснішим оксамітом.

ч. 793. Сукня з **kasha** в ясній красці **прибрана закладками**, спідничка з переду кльошева.

ч. 794. **Скромна** суконка з темної вовни з **впущеними** фалдами на спідничці.

ч. 795. **Сукня** з зеленавої вовни **прибрана** чорним оксамітом і скісними закладками.

ч. 796. Сукня з пастелево-синьої Crepe de Chine з **інтересними темнішими аплікаціями, які кінчаться впущеними фалдами**

ч. 797. Суконка з блідо-зеленого фуляру з подвійною спідничкою; прибрана зубами з роженого фуляру.

ч. 798. Оксамітна сукня лямована стяжкою срібною, золотою і рожевою.

ч. 799. Тоалета з вишневого оксаміту. Спідничка складається з трьох фальбан, удрапонання з правої сторони. Прибрання з трьох квітів краски рожевої, мальвової і фіолетної.

ч. 800. Тоалета з білої Crepe Satin долиною богато гафтована краскою зеленою, червоною і золотою. На рамени велика золота квітка.

ч. 801. Тоалета з блаватного Velour Chiffon прибрана продовженою филею з матерії, лямована сріблистим футром, з великою китицею з срібних і золотих квітів. При шиї викінчення із срібної стяжки.

ч. 802. Комбінована тоалета з білої Crepe Satin і чорного оксаміту, гафтована коралями.

ч. 803. Спортовий плащик для смотрика з англійського матеріялу.

ч. 804. Оксамітка суконка для дівчинки від 8—15 літ з впущеними фалдами, прибрана білою камізелькою і ковнірцем.

ч. 805. Убранко для хлопчика 2-4 літнього з легкої вовни укладане в фалди; пасок з кольорової скіри.

ч. 806. Оксамітний плащик для дівчинки з раглановими рукавами, прибраний футерком, а відповідною шапочкою.

ч. 807. Плащик для смотрика з попелятої матерії.

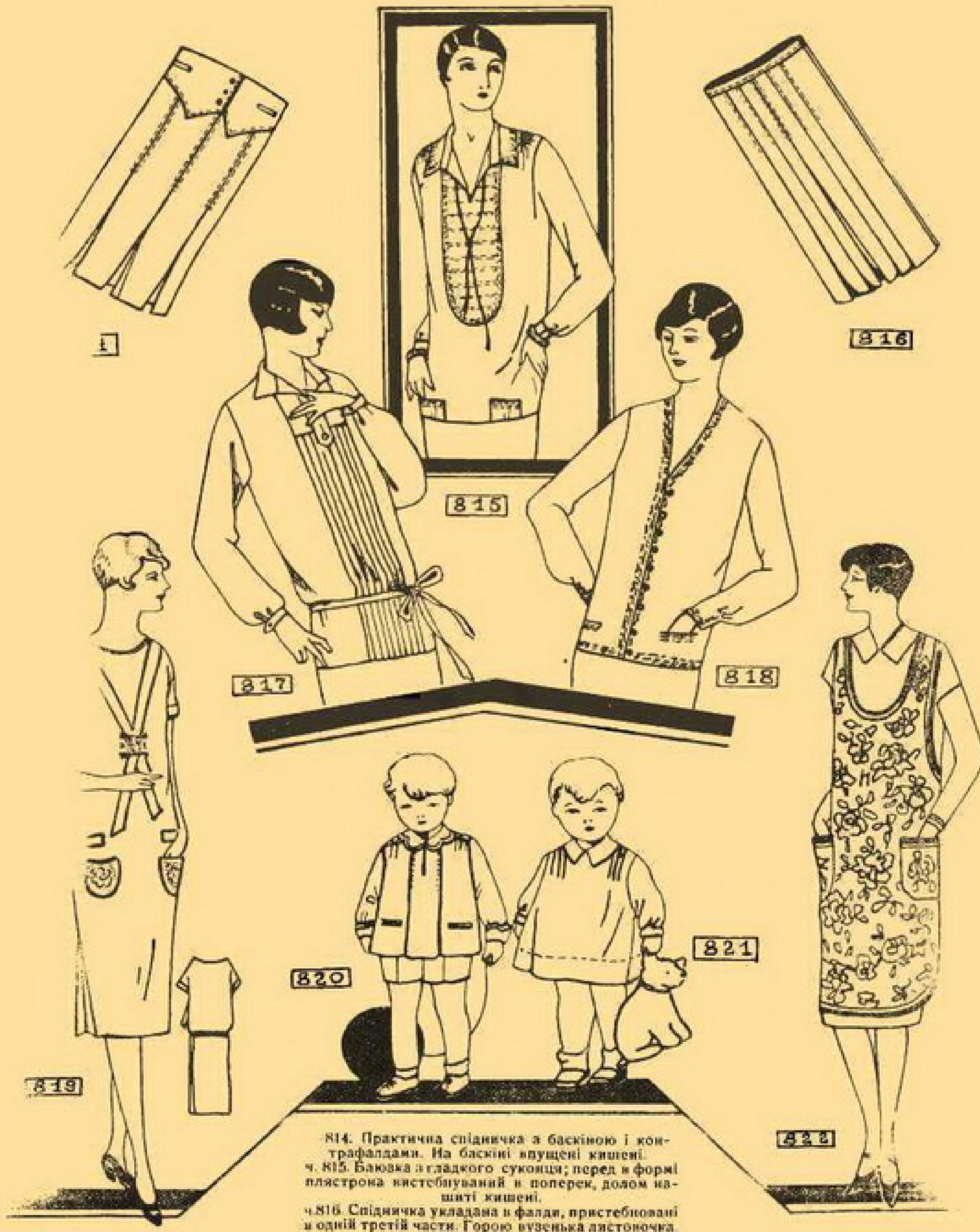
ч. 808. Братчик і сестричка однаково вбрані.

ч. 810. Плащик для дівчинки прибраний ковніром і маншетами з бронзового футра.

ч. 811. Спортове убрання для хлопчика, з англійської матерії прибране стебном.

ч. 812. Убранко для малого хлопчика з'ясної фланелі, збиране на раменах в дрібні закладочки.

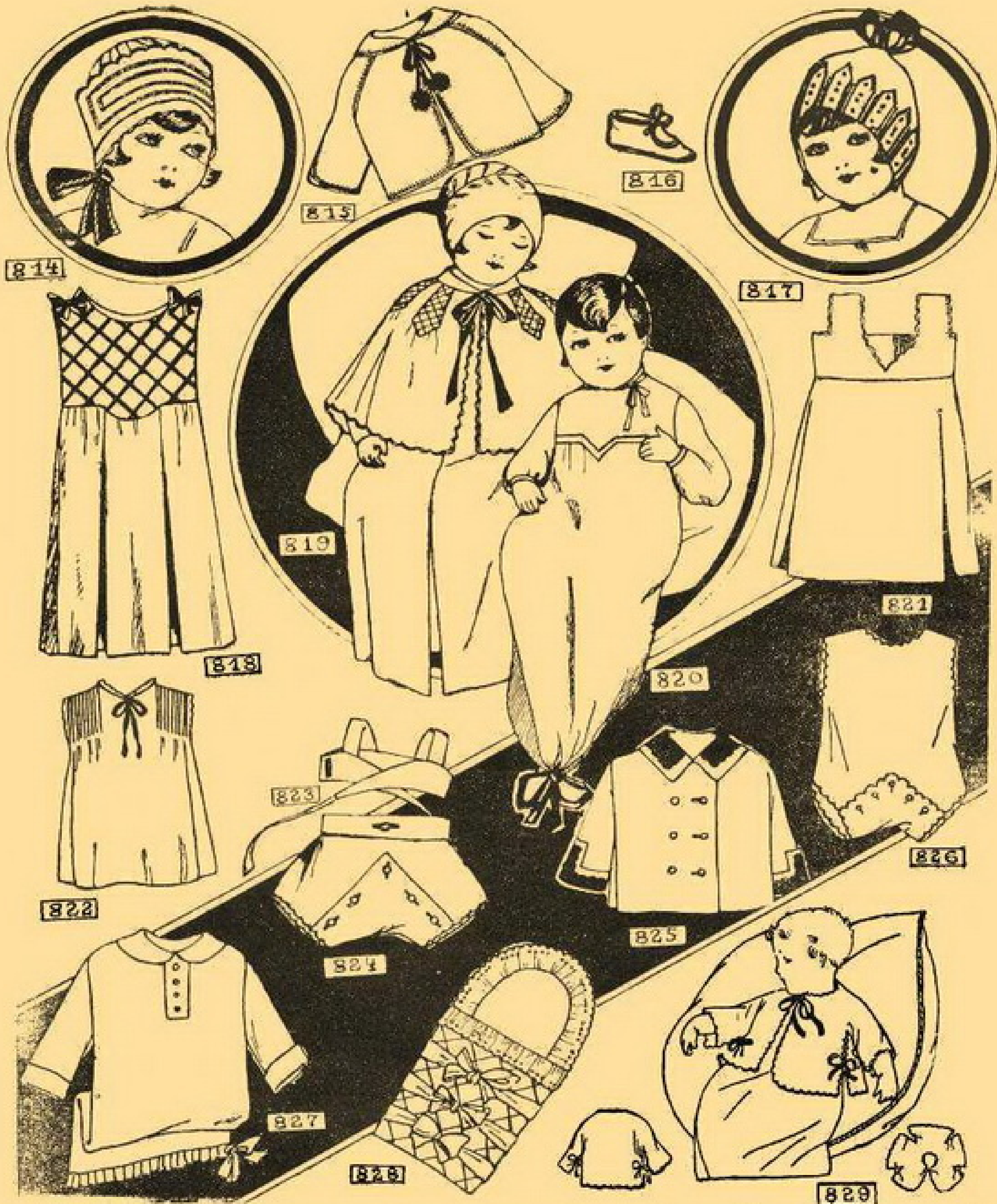
ч. 813. Убранко для хлопчика зі сподніми до припинання. Блюза зі суконця, сподні і ковнірець з оксаміту.

814. Практична спідничка з баскіною і контрафалдами. На баскіні впущені кишені.
ч. 815. Блюзка з гладкого суконця; перед в формі плястрона вистебнуваний в поперек, долом нашиті кишені.
ч. 816. Спідничка укладана в фалди, пристебновані в одній третій части. Горою вузенька лиштвочка.

ч. 817. Елегантна блюзка з Crepe de Chine укладана на переді в фалди, а в пасі звязана вузеньким пасочком.
ч. 818. Блюзка з гладкого суконця або фляневльки, прибрана вишивкою.
ч. 819. Домова суконка з кишенями.
ч. 820 Убранко для хлопчика з пристебнованим контрафалдом з переду. Ковнірчик викінчений в зуби.
ч. 821. Суконка для дівчинки з трьома закладками на рамени і виложеним ковнірчиком.
ч. 822. Практичний господарський фартушок з взористого полотенця. Кишені і край лямовані полотенцем в одній красці.

До кожного моделю готовий крій.

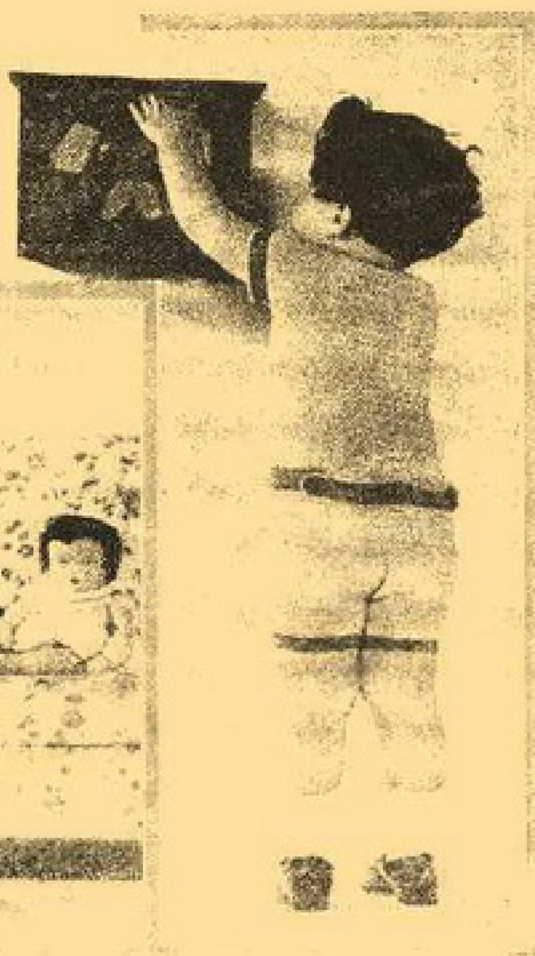
ч. 814—829. Чипочок з білого батисту, викінчений зубчиками; кафтаничок прибраний кольоровим викінченням; черевичок з сукна або ірхи; чипочок з батисту з накладаними плісками; довга суконка для немовлят нашита скісно синими тасьмочками; плащик з пелериною викінчений зубчиками; модна комбінація для немовлят звязана для тепла долиною; суконка до убирання під кафтаничок; сорочка збирана на раменах в закладочки, звязана під шиєю. Станичок; майточки до запинання. Плащик з суконця з оксамітним ковнірчиком і маншетами. Комбінація майточок з сорочиною; довга суконка запнена під шиєю, викінчена плісками. Перинка до вязання від боків; кафтаничок без шва, звязаний боками і під шиєю стяжкою.

До кожного моделю готовий крій.

РУЧНІ РОБОТИ З ВОЛІЧКИ ДЛЯ НАЙМЕНШИХ

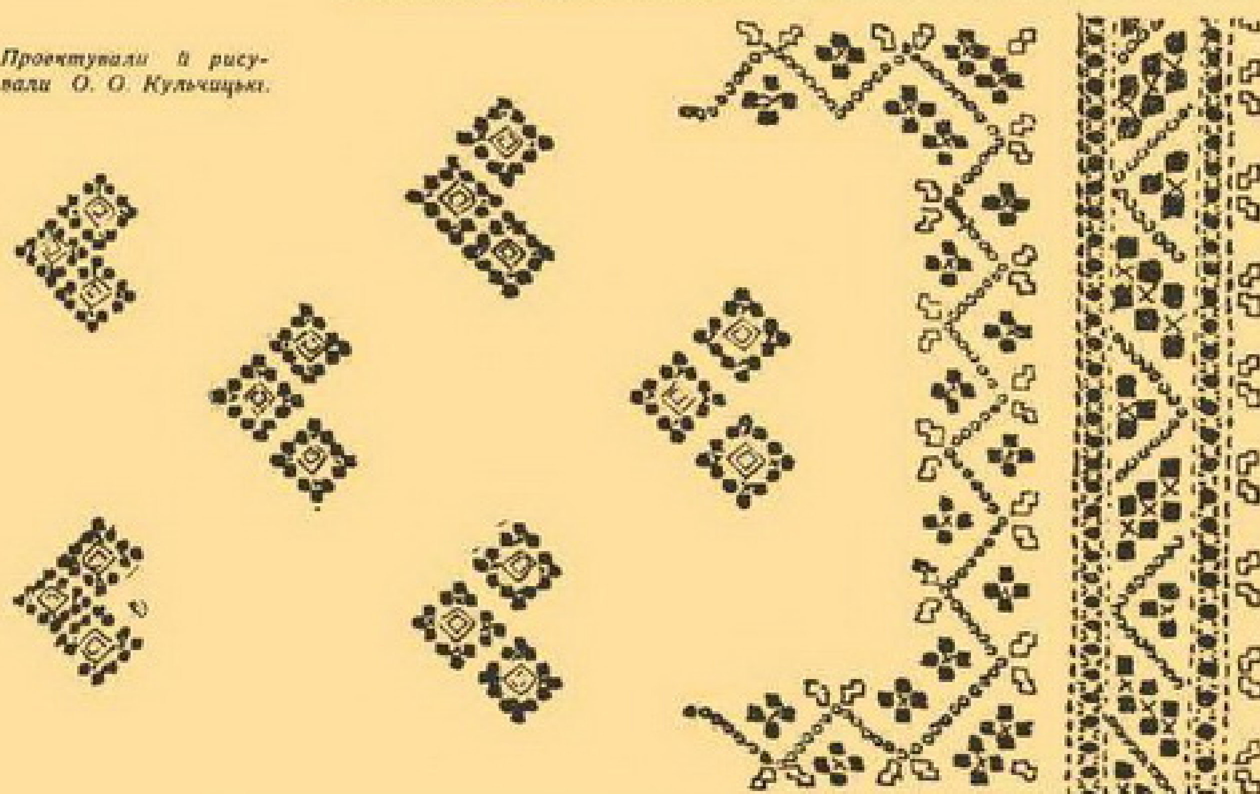

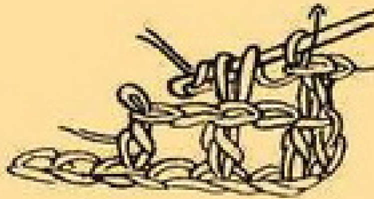
Поєдинча суконка для дівчинки плетена (гачкована) з волічки.

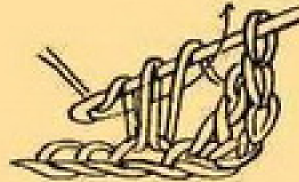
Убранко для хлопчика плетене (гачковане) з волічки. (Пояснення на стор. 17.)

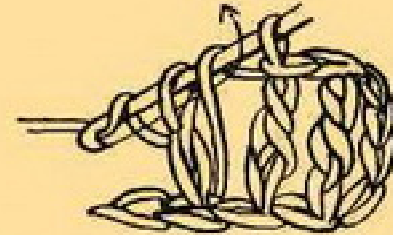
РУШНИК З ПОЛТАВСЬКИМИ МЕРЕЖКАМИ

Проектували й рисували О. О. Кульчицькі.

Легкі способи плетення (гачковання) з волічки:

а) пів-стовпики, на переміну з очками (надається на роботу суконочки для дівчинки).

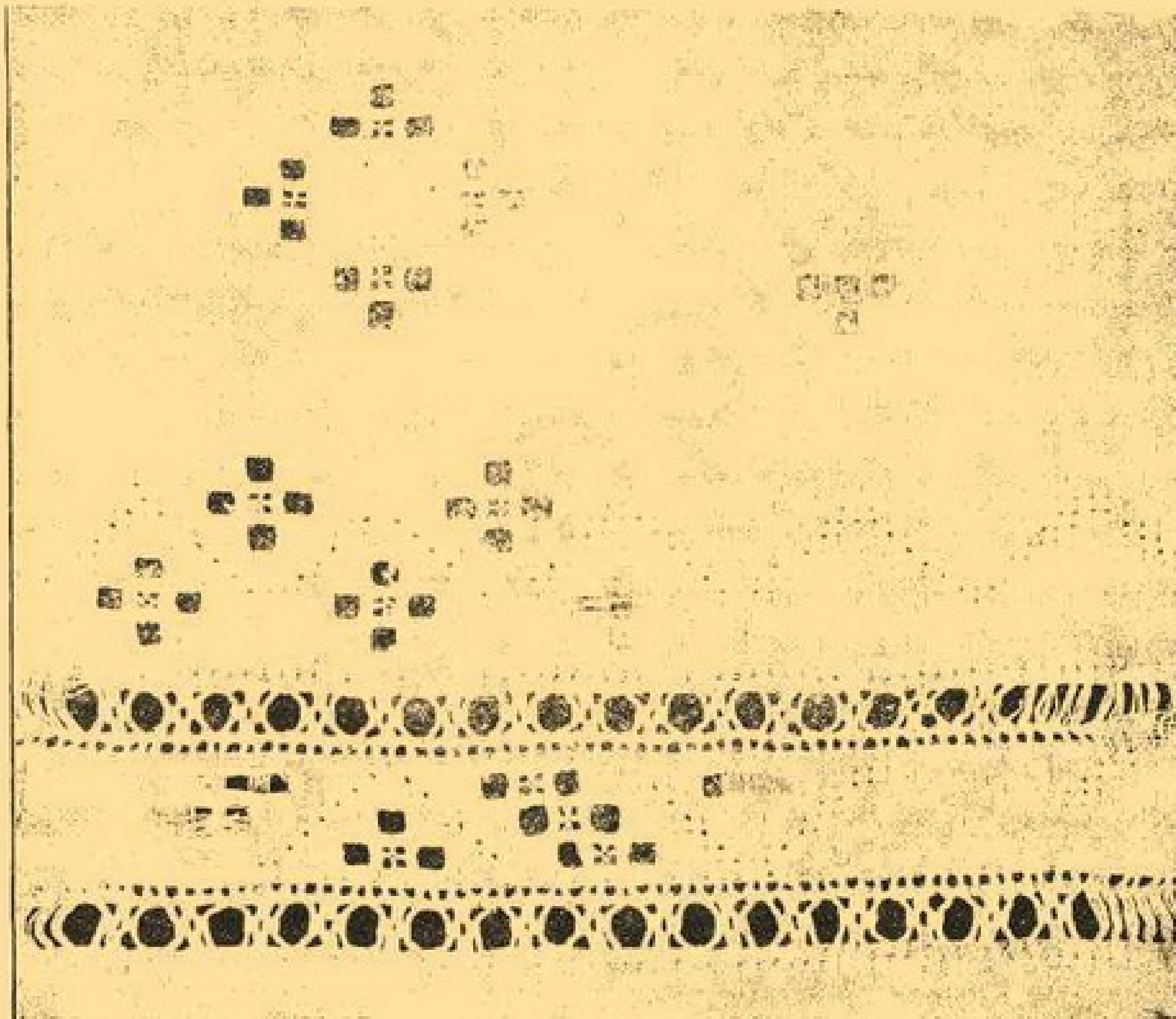
б) в) навивані стовпики і високі стовпики (надається на роботу убранка для хлопчика).

Гладка, практична суконочка плетена (гачкована), з волічки, для 3-літної дівчинки. Матеріял: 250 *g* біло-синьої гарасової волічки. Гачкується на суконку, станичок і спідничку, на підставі форми, кожне окремо, а відтак лучиться з лівої сторони. Спідничку передтим треба з горішного краю приморщити. При насаді спіднички перетягається плетений шнурок з кутасиками. Викрій шиї обгачковується густо міцними очками.

Форму висилаємо на замовлення.

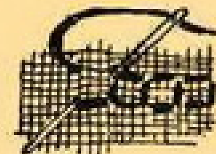
Убранко для дволітного хлопчика, плетене (гачковане) з волічки. Матеріял: 130 *g* ясно-синьої і 20 *g* рожевої гарасової волічки. Наперід гачкується станичок, починаючи від переднього долішного краю. Пасок і раменця з рожевої волічки, зроблені з густих очок, пришивається до готового, на боках зшитого станичка. Відтак гачкується споденки з двох частей (передна і задна) які теж зшивається на боках. На задній частині треба вигачкувати клапу, через що роботу ділиться. Відтак в цих розпорах догачковується малі шліци. Вкінци гачкується з густих очок (рожевих) обрамування до споденок і до горішного краю клапи (тут треба углядити дірки на гузики). Всі рожеві паски є обведені довкола рядом синих очок.

Форму висилаємо на замовлення.

Мотиви мережок з цего рушника дуже добре даються примінити до найріжнороднiших робіт: на рушники до образів, на доріжки до столу, серветы, серветки, а також портієри. Розкинені звізди в трикутниках надають укладові мережок легкий і дуже декоративний вигляд.

Спосіб роблення галузки в гірлянді

ЯК ВИГЛЯДАЄ ХАТНЕ ГОСПОДАРСВО В АМЕРИЦІ?

Американська жінка старається що раз більше скинути з себе тягар хатнього господарства, позбутися обовязків в кухні і догляду дітей. Ріжні причини складаються на таке явище, а досліди виказують, що головно три чинники грають при тім першорядну ролю:

1) занепад пошани перед традицією,
2) незавидні житлові відносини у великих містах,
3) що раз більше поширене вживання консервових фабрикатів.

Занепад пошани перед традицією — це безперечно явище повсюдне, яке вкорінилось майже всюди. Одначе в Америці воно замітне на кожному кроці, а проявляється у сміливому шуканні нових шляхів у всіх ділянках людського життя. Тут на перший плян вибивається бажання свободи, яке не спиняється навіть перед нехтуванням дотеперішних моральних основ і авторітету родичів.

Кожна „правдива" Американка уважає свою европейську посестру з її кухонними і иншими хатними обовязками за пожалування гідну невільницю і тому старається позбутись цеї невільничої роботи.

Багатші радять собі в звичайний спосіб: наймають до кухонних і загалом хатних обовязків вправну і добре платну послугу. Вся відвічальність і весь тягар домашнього господарства переходить на голову послуги, а тому нічо дивного, що така послуга є звичайно дорога: винагорода виносить доляри часто до 70 дол. місячно крім харчів та приміщення. Зате мусить так добре платна служниця вповні опановувати всі забаганки американської кухні, особливо мусить вміти приправляти ріжні пудінґи і всякі солодкі страви.

Життеві умови послуги досить відрадні. Тому, що для Американки є кухня і домашнє господарство *„terra incognita"*, мусить вона вповні довіряти чесности, вправности і чистоті своєї помічниці. Тому вона радо добре заплатить служниці, щоби її привязати до свойого дому і не наражуватись на часті зміни послуги.

В краще ситуованих домах наймають ще й мужеську послугу, т. зв.: *„all - around - man"* до тяжчої роботи, пр. нагляду над центральним огріванням, миття сходів і т. д.

Загалом поводиться в Америці слугам — які майже ніколи не є Американцями — досить добре.

Очевидно не кожна Американка може собі позволити на платну послугу. Більшість з них мусить власними силами відбувати остогидну домашню роботу. І тут цікаво вказати на це, як Американка вміє час побуту в кухні зменшити до *minimum*-а.

Тут треба вказати на другий чинник, який викликає у Американки таку відразу до домашньої жіночої роботи.

Недостача мешкань в американських великих містах доводить до цього, що всюди треба щадити місце. Дивним способом як раз кухня, в котрій доводиться жінці відбувати свої нудні обовязки, виходить на тім найгірше.

У величезних, наче фабрики, домах, що своєю простотою нагадують радше казарми, дуже часто лиш напів темна діра призначена на кухню. Нічо дивного, що Американка не здержується в такій кухні довше, чим це конче потрібно. Ціле кухонне уряджения складається тут з ґазової кухні і камяного умивальника.

Самозрозуміло, що особливо в літню спеку перебування в такій тісній кухні є дійсною мукою. Тому американська жінка старається як мож скорше вирватись з кухні, а в тім її стремлінні помагає їй найбільше консервова продукція, яка ще більше поширює нехіть жінки до кухонної роботи. Тут нема, здається, ні одного роду поживи, який не появлявбися в готових консервових пушках. Овочі, ярина, всякі страви — все те мож дістати в готових пушках й на газовій кухні легко приладити до їдження.

Також найріжніші електричні кухонні машинки і начиння помагають американській жінці полагоджувати кухонну роботу в найкоротшому часі.

Мимо своєї відрази до всякої домашньої роботи, вміє Американка з невеликим трудом удержати своє мешкання в порядку. В тім помагає їй само уряджения. Меблі, згідно з американським нинішним смаком, є легкі і на тонких ногах, отже без труду дадуться пересувати. На підлогу застелюють тут дуже радо лінолеум і конголеум, яке дуже легко мож удержати в бездоганній чистоті.

По містах не перуть білля в дома, тільки дають до ручних пралень, які находяться на кожній майже вулиці. Пральні за малу оплату скоро повертають виправне білля. Ще дешевше перуть китайці, але з їх рук виходить білля часто дооолі ушкоджене, бо вони додають при пранню ріжних порошків.

Також легко позбувається Американка ріжних дрібних робіт, як чищення черевиків, церовання панчіх і всяких направок. Типічним прикладом може бути американська родина, яка кожної неділі ранком устапляється „гусаком" на вулиці перед італійцем, що за 10 центів від особи чистить черевики цілій родині. Тоті італійці — це майстрі в свойому званні. Від їхнього чищення черевик задержує полиск через цілий тиждень. Вистарчить в цілім тижні тільки шматкою стерти з черевиків порох і болото.

Дехто є того погляду, що Американці вбираються недбало. Одначе це не відповідає дійсности. Навпаки, навіть робітник звертає там увагу на це, щоби його штани були порядно випрасовані. Але це не приносить господині жадної роботи. Вона несе кожної суботи убрання своє і цілої родини до кравця. Він відчищує все старанно, направляє, де що треба і кожний кусник дає під парову прасу. В цей спосіб „відновлений" одяг коштує кругло 1 дол.

Можна тут ще дещо цікавого додати про американську гардеробу. Модерна Американка біднішої верстви має часто тільки 2 ґарнітури білля і шовкових панчіх. Ці останні пере вона кожного вечера перед спанням в літній воді, а слідуючого дня знова вбирає. Так удержувані панчохи витримують цілими місяцями. Але як лиш покажеться перша дірка, викидає вона панчохи і купує собі за 1 дол. нову пару. Таксамо поступає вона з біллям і взуттям, яке там є відносно дешеве. Добрі черевики можна там всюди дістати за 4 дол. Але як тільки протруться підошви, або пустять денебудь шви, викидають черевики на смітник і купують нові.

В таких родинах, де чоловік і жінка рівночасно заняті, має жінка ще менше часу на хатні клопоти. Вони обоє обідають в дешевих їдальнях, а мешкання служить їм тільки як місце спочинку. Привітної своєї

хати, яка кожному нас не сходить з думки, вони не знають. Якщо є у них малі діти, то їх посилають родичі на день до дитячих садків, або забирають з собою. В багатьох фабриках і товарових домах є уряджені великі кімнати до забав і городи на дахах, де діти занятих родичів бавляться під доглядом досвідної виховательки.

Ось так виглядає ведення домашнього господарства в Америці. Заощаджений в той спосіб час уживає американська жінка на науку або на розривку. Чи нашій жінці не слід також подумати про зміну перестарілого ведення хатнього господарства, щоби пізнати бодай частину тих життєвих інтересів, якими так багата наша доба?

ЧИ ВИ ЧИСТИТЕ СВОЇ ЧЕРЕВИКИ?

Якщо ні, то я Вам кажу, що Ви не маєте ніколи добре вичищених черевиків. Хиба, що Ваша слуга є виїмковим ідеалом. Бо як можете вимагати від когось другого, щоб відносився до Ваших черевиків з таким самим пієтизмом як Ви? Не знаю як кому, а для мене чищення моїх черевиків це не праця, а правдива приємність.

Будь-що-будь невичищені черевики можуть зіпсувати ціле враження гарної навіть тоалети. Тому подаю тут кілька вказівок доцільного чищення черевиків. Це нічо страшного — треба тільки усунути похибки, які звичайно роблять слуги. Перш за все — як можна чистити жовті чи ясні черевики тою самою щіткою, що чорні? Потребуємо отже аж чотирох щіток: одну від болота і одну мягку для жовтих або ясних черевиків і такі самі дві для чорних. Крім цього багато старих полотняних шматок до смаровання пасти, а все поділене на дві части: ясні і чорні.

Заки смаруємо пастою, мусить черевик бути вже добре вичищений з болота і пороху. Плями не чистити бензиною (яка вправді вичистить пляму, але зіпсує краску черевиків), тільки витерти сплямлені місця дрібкою пасти, як треба, навіть кілька разів. Коли вже всі плями усунені, найкраще вбрати черевики на ноги і смарувати шматкою пасту — дуже тоненько, але рівномірно. Смаруємо пастою наперед один черевик, потім другий. Тепер приходить на чергу знова перший. Беремо мягку щітку і чистимо легко аж до осягнення полиску. Не думайте, що вже все скінчене. Тепер треба ще вичистити шматкою, тільки не флянельковою, як то звичайно роблять, а льняною. Льняна шматка дає найкращий полиск і то тим кращий, чим довше вона в ужитті. Тому хоч як це Вас дивує — її не можна ніколи прати! Чим більше в неї всякие решток пасти, тим краще чистить вона черевики. Розуміється і тут треба мати окрему шматку для ясних, а окрему для чорних черевиків.

З лякержами легша справа їх вистане час від часу посмарувати білою пастою, а над полиском не треба багато працювати. Зате зраджу Вам тайну, що жовті чи бронзові черевики не повинні ніколи виглядати надто нові (це не елегантно!). Під тим не розумію викривлених запятків і виходжених підошвів тільки краску і полиск, які при тих черевиках далеко кращі по якімсь часі ношення, як у нових. Розуміється при дбайливім плеканні. Що черевики далеко довше носяться і задержуть фасон, коли вони на правилах (копиті) цього хиба не потребую згадувати.

Старий Кавалер.

АНҐЛІЙСЬКА ЖІНКА

Ні в одному великому місті світа не впадає так виразно в очі перевага жінок як в Льондоні; на вулицях, парках, підземній залізниці всюди мають вони перевагу. А коли в шостій годині вечером дивитись на ту безконечну струю молодих дівчат, які виходять зі Сіти, здається нам, що находимося в місті жінок.

І ні в одному краю світа співпраця жінок не є так велика, як в Анґлії. Анґлійські жінки визначаються великою товарискістю і вона становить головну підставу їхнього впливу в громадському житті.

Корні їхнього сучасного становища в політичному житті сягають в давну минувшину. Вже в 1697 році написала *Mary Estell* першу книжку про потребу однакової з мущинами освіти для жінок. Сто років пізніше 1792 — видала *Mary Wannstonecraft* другий апель до жінок під заголовком: „*Vindication of the Rights of Women*" і тим започаткувала сучасний жіночий рух. Те чого в 17 і 18 столітті жінки добивалися, це в 19 і 20 осягнули, хоч ніґде мущини не робили жінкам в тому таких перепон, як саме в Анґлії.

Льондон дуже часто, врештою зовсім слушно, називають містом клюбів. Число жіночих клюбів зростає постійно. Тепер є в Льондоні вже біля двадцять великих жіночих клюбів, з яких кожний числить кільканадцять, а то й кількадесять тисяч членів.

Суспільне становище жінки та її рівні з мущинами права обороняють чисельні асоціяції, товариства, групи, ліґи та федерації. На чолі їх стоїть заложена в 1920 році „Національна унія товариств рівних громадянських прав", яка має в цілій британській імперії свої філії. З Анґлії взяла теж свій початок Міжнародна Жіноча Ліґа Мира й Свободи, заложена анґлійськими жінками в самому розгарі світової війни в 1915 році, а яка сьогодня має понад сорок секцій по цілому світі.

Тоді коли в инших народів ще й не думалося втягати жіноцтво до спорту, анґлійські жінки давно працювали вже на тому полі. Сьогодня нема вже спорту, в якому анґлійські жінки не булиби як слід репрезентовані. Анґлія була першою країною в Европі, в якій жінки були професійними летунами.

Всюди бачимо велику працю жінок, лише в парляменті є їх всього чотири. Виборчі права мають жінки в Анґлії вже від 1918 року, але щойно в 1919 році увійшла до парляменту перша жінка пані Астор. В 1924 році прилучилася до неї друга жінка, Гільтон Філіпсон. Обидві належать до партії консерватистів. В останніх виборах перевела також Партія Праці дві жінки до парляменту, панну Лоренс, і панну Уількінсон. На 612 мущин засідає тепер в парляменті всього 4 жінки. Очевидно, що при відомій рухливости и завзятті анґлійського жіноцтва такий стан довго не потреває. Причина його лежить в першу чергу в тому, що досі виборче право мали жінки щойно від 30 року життя; мущини мають право голосу від 21 року життя. І саме за рівне виборче право йде тепер завзята боротьба.

Останний конґрес консервативної партії ухвалив надати також і жінкам від 21 року життя виборче право.

ПРИПИСИ

Пропорція на 6 осіб.

Потравка з молодих качок.

Зарізати 2 молоді качки на 3 дні перед ужиттям, очистити старанно, завинути в мокрий платок і винести до пивниці. На ½ год. перед варенням посолити, потім поділити на частини, вложити до ринки і наляти тільки зимної води, щоб вкрила мясо (варити тісно). Додати покраяні в смужки і відпарені 2 петрушки, 2 моркви, 2 калярепи і кусник капусти. Варити до 2 години. З 1 ложки масла і 3 *dkg* муки зробити засмажку, зрумянити на булкову краску, розвести 3 ложками зимної води, а коли грудки розваруться, процідити крізь ситко до потравки. Зрумянити кістку цукру, заляти ложочкою зимної води і заколірувати підлеву. Потім потравку ще раз зварити і видати. До цеї страви можна подати книдельки з тертої булки.

Парена легуміна.

До камінної ринки дати ½ *l* молока, 12 *dkg* масла, 6 *dkg* цукру, а коли заварится, додати ½ *l* борошна, але не нараз, лише сипати потроха одною рукою, а другою мішати. Тримати на плиті і мішати безупинно доти, аж тісто відставатиме від ринки. Потім забрати з плити, а коли добре вихолоне, вбивати по одному 6 яєць і розробляти з тістом, доки воно не стане гладке. Опісля вимастити ринку (найрадше порцелянову) товщем, посипати борошном, вкласти тісто і вставити до рури на 35 хвилин. Цю легуміну подається в ринці негайно по випеченні. Можна до неї подати малиновий сок.

Бруква як ярина.

Дві великі жовті брукви обрати старанно, сполокати, покраяти в кістки, дати до ринки, заляти зимною водою, щоби кілька разів закипіла. Потім відцідити, заляти теплою водою і зварити на мягко. На доварені посолити до смаку. На 1 ложці товщу всмажити на булкову краску 1 малу, дрібно посічену цибулю, додати 1 ложку борошна і легко зрумянити. Засмажку розвести вихолодженим смаком з брукви, процідити крізь ситко до ярини, додати 1 ложку цукру, вимішати, ще раз заварити і видати. Ця ярина, хоч у нас мало вживана та нехтована, є дуже смачна, а надаєтьси найрадше до січеників та ковбасок.

Закуска з огірків.

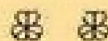
Потрібну скількість квашених, коротких огірків обрати, перекроїти вздовж, вибрати зернята, а ронець (середину) вимастити трохи муштардою і виповнити смужками зимної, але мягкої печені. На верх покласти побіч себе 2—3 кружки твердого яйця. На кожний кружок яйця дати 1 звинену сардельку, прикрашену капарками.

Ця закуска дуже смакує мущинам.

С. Мінська.

Ґалярета з яблук.

На цю ґалярету взяти найрадше бурачки, одначе можна ужити й инший сорт яблук, але з червоною лупиною. Яблука сполокати, покраяти на частини, вибрати осередки, дати до камінної посудини і наляти тільки води, щоб овочі вкрились. Варити під покришкою ½ години, потім виляти на сито, або до рідкого мішочка і підставити камінне або порцелянове начиння, нехай стече сок (не витискати!). На 1 *l* соку взяти 1 *kg* цукру. Варити доти, доки не стане на ложечці по вихолодженню ґалярета. Підчас проби відсувати посудину на край плити, а коли ґалярета вже готова, зливати горячу до слоїв.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Просимо вирівнювати передплату за четвертий квартал та приєднувати нових передплатниць на 1928 рік.

Ради господиням

Перехововання яблук на зиму. Насипати в скринку ґіпсу та уложити там здорові яблука так, щоби себе не дотикали, корінцями до гори. На се насипати верству ґіпсу, а відтак знову яблук і переховати в сухій пивниці.

Прання волічкових річей. Розпустити мило в горячій воді, а коли вистигне намочити волічкові річи, випрати і витиснути (не крутити!) Потім взяти багато літної води, дати 2—3 ложки кухонної соли, добре виполокати, витиснути і дати між два грубі простирала. Відтак повісити в тіни, щоби висохли, а не буде на них жовтих пасів.

Білі, вовняні матеріяли прати в теплій воді, де є розпущено тільки крейди, що творить масу густу, наче вільне тісто. В цій масі намочити матеріял на цілу ніч, а рано діляти теплої води і добре переправи. Відтак кілька разів виполокати в літній воді, завинути в сухе полотно, добре витиснути і прасувати вохке.

Плями з крови відперуться в цей спосіб: розпустити пшеничний крохмаль зимною водою на густу масу та наложити на відворотній стороні сплямленого матеріялу на кілька годин. Свіжі плями зникнуть відразу, при старших треба це повторити кілька разів.

Плями з чорнила на шовку, вовні та бавовні чистимо терпентиною; на полотні та папері розчином хльоркальку; відтак треба добре кілька разів виполокати в літній воді.

Плями з поту чистимо мішаниною 3 частей етеру, 3 частей алькоголю і одної частини сальмяку. В цій мішанині мачаємо вовняний платок і чистимо плями.

Плями з овочів відперуться в молоці.

Плями з припалення залізком натерти розпущеним бораксом кілька разів, відтак висушити і легко перепрасувати.

Плями з пива на вовняних матеріялах перемо рівною мішаниною спірту і літної води. Під пляму підложити чистий рушник, а плями витирати губкою намоченою в тій мішанині, все в напрямі ниток. Коли пляма зникне, випрасувати навиворіть не дуже горячим залізком.

Плями з живиці чистимо терпентиною.

Дуже добрий середник до прання. Зварити добре білу фасолю, зляти воду і в цій воді можна прати всякі матеріяли: вовняні, шовкові, муслінові, так білі як кольорові. Після прання добре виполокати, витиснути в простиралі, висушити в тіни і прасувати вохке навиворіть.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво"
Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Руська 18.
За редакцію відповідає МАРІЯ ҐРОМНИЦЬКА,
З друкарні Іґн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішна довжина коротких штанців	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішна довжина довгих рівних штанців	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . 2·20 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . 1·80 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . 1·— „
г) малі взори ручних робіт . . . . 1·50 „
ґ) великі взори ручних робіт . . . . 2·40 „

Гроші висилати **рівночасно із замовленням** переказом або в почтових значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належности), протягом 7—10 днів. **За посліплатою не висилається.**

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

Необхідний жіночий журнал, який повинна передплачувати, читати й поширювати кожна українська жінк**А**
Обслуговує жінку у всіх ділянках домашнього господарства та забезпечує від непотрібних витра**Т**
Вчить примінювати в прикрасах одежі й хати українське народне мистецтво, бо це правдива крас**А**
Авторів белетристики та ріжних статей підшукує переважно з поміж жінок, своїх і чужи**Х**
Хоронить жінку перед немічччю і старістю фаховими порадами в справі плекання ті**А**
Акуратно виходить, приносить численні ілюстрації визначних осіб та подій наших дні**В**
Там найдете також вказівки, як вести й виховувати діти гарно й розумн**О**
А крім цього знайомить з жінками, що стреміли до недосяжних верши**Н**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ:
■ **„НОВА ХАТА“** ■
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18.

Телефон 30-13.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА „НОВУ ХАТУ“
Для краю: цілорічна зл. 18·—, піврічна зл. 9·50, чвертьрічна зл. 5·—, ціна одного числа зл. 1·80. Для закор.: цілор. 3.— дол.

Передплачуйте найдешевший, популярний, ілюстрований двотижневик

„Жіноча Доля“

ЦІНА В КРАЮ: на рік 9 зл. на пів року 4·50 зл. на квартал 2·40 зл. на місяць 80 гр.
ЦІНА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: на рік 2 амер. долари.

Передплату приймає:
Редакція „ЖІНОЧОЇ ДОЛІ“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
„ŽINOCZA DOLA“ Kolomyja ul. Nowa 1.
Poland East Galizia Europe.

ПОЗІР! ЖІНКИ! ПОЗІР!

Редакція „Жіночої Долі“ вже приступила до друку великого, ілюстрованого Альманаху:

„НАШ СВІТ“

з додатком календаря на 1928-ий рік.
В Альманасі будуть уміщені:
ЦІКАВІ ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ ОПОВІДАН. Й ВІРШІ!
БАГАТО ІЛЮСТРАЦІЙ! 15 АРКУШІВ ДРУКУ!
ЦІНА В КРАЮ: 3.— зл., з пересилкою — 3·60 зл.; ДЛЯ ЗАКОРДОНУ: 60 ам. центів. — Хто внесе гроші до 1-го вересня, той за пересилку не платить. — Хто пришле гроші за 10 примірників Альманаху, той одержить даром одинадцятий примірник (один).
Замовляти на адресу:
„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМИЯ, НОВА 1.
„ŽINOČA DOLA“, KOLOMYJA, NOWA 1.
Poland, East Galicia, Europe.

СЕНИЙ РІЧНИК!
Історичний

КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

НА 1928 РІК.

вже вийшов. Дуже цікавий змістом та ілюстраціями. Присвячений десятиліттю Бе[...]стейського мира. Статті найкращих авторів. Спомини учасників визвольних змагань. Оповідання та вірші відомих воєнних письменників. Понад 40 оригінальних досі незнаних фотографічних знимок із часів війни. Баталістичні ілюстрації та графіка Івана Іванця. Вінєта листа Леоніда Перфецького з Парижа.

Оцей одинокий у нас історичний
КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ
повинен бути в кожній українській хаті, в кожній українській родині, якої члени приймали участь в подіях цих бурливих літ, або були свідками наших визвольних змагань, — повинен найтися не тільки в руках старших, але й молоді, яка пізнаючи минуле вміла б думати і про майбутнє.

Ціна зол. 3·—, з пересилкою зол. 3·50.
Адреса: „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, Руська ч. 18.

Оригінальні килими, проекти й праці

О. С. КУЛЬЧИЦЬКИХ

ЗАМОВЛЯТИ
через „НОВУ ХАТУ“

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ :-: КНИЖОК :-: **„ІЗМАРАҐД“ :-: Львів**
вул. Словацкого ч. 14. І. п.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВОСТЕЙ
Висилається книжки також на провінцію.

З друкарні Іґн. Єґера, Львів, вул. Сикстуська 33.